

2-ТОМ, 11-СОН

КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШ БЎЙИЧА ЯНГИ ЁНДАШУВЛАР
БЎЙИЧА ЮЗАГА КЕЛАЁТГАН МУАММОЛАР ВА УЛАРНИНГ ЕЧИМИ
ЮЗАСИДАН ТАКЛИФЛАР

Б.Б.Хидирбаев

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги

Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги бошқарма бошлиғи

Республикада 1 млн кам таъминланган оилалар, 1 млн ногиронлиги бўлган шахслар, 688 минг ижтимоий нафақалар олувчилар, 62 минг етим ва ота-она қармоғидан маҳрум бўлган болалар, 25 минг тазйиқ ва зўравонликка учраганлар, 17,5 минг ўзгалар парваришига муҳтож кексалар, 14 минг уйсизлар, 8,6 минг жазони ижро этиш муассасаларидан озод этилганлар ташкил этади.

Боғдодда оилаларнинг меҳнат ёшидаги аъзоларининг 58 фоизи – ишсизлик, тўлиқсиз иш, иш ҳақининг камлиги ва касбий кўникмаларнинг етишмаслиги сабабли, 42 фоизи – 3 ёшгача бола парвариши билан бандилиги, ногиронлиги ва оғир касаллиги, ўзгалар парваришига муҳтожлиги, боқувчисини йўқотганлиги каби ижтимоий муаммолар сабабли камбағал ҳисобланади.

Мисол учун: Бағдод туманида яшовчи Т.Қ.нинг 3 та фарзанди бор бир фарзанди ногирон. Оила “Ягона реестр”га киритилиб ҳар ой 500 минг сўм болалар нафақаси тўланмоқда.

Худди шунингдек, ушбу туманда яшовчи 18 ёшдан ошган 3 та фарзанди мавжуд Б.Б.нинг камбағаллик даражаси фақат монетар аниқланганлиги натижасида “камбағал оила” деб топилмаган (ҳар бир аъзосига даромад – 725 минг). Ваҳоланки оилада ота-она пенсионер ва 2 та фарзанди ҳам руҳий касал.

Камбағал оилаларни аниқлаш мезони ва манзилли рўйхатини ишлаб чиқиш зарурияти мавжуд. Сабаби, камбағалликни аниқлаш фақат даромад мезонига (МИХ)

2-ТОМ, 11-СОН

боғланган бўлиб, оиланинг оғир ҳаётӣ вазиятга тушиб қолиш ҳолати ва бошқа ижтимоӣ муаммолари ҳисобга олинмайди.

Шунингдек, камбағал деб тан олинган оилаларга фақат моддий ёрдам ва нафақа тўлаш билан чекланиб қолинмоқда.

Даромади МИХдан юқори бўлганлиги сабабли болалар нафақаси ва моддий ёрдам бўйича аризалари рад этилган оилаларнинг 57 фоизини (150 минг) даромади МИХнинг 1,5 бараваридан (948 минг) ошмаган. Ушбу 150 минг оилаларнинг 11 фоизи нафақа учун 2 ва ундан ортиқ марта мурожаат қилган.

Камбағалликка тушиш хавфи бўлган оилалар – ҳар бир аъзосига даромад минимал истеъмол харажатидан ошмаган ҳамда яшаш шароити ёмон, узоқ муддат даволаниш талаб этадиган аъзолари ва ижтимоӣ муаммоси мавжуд оила. Бунда:

а) уй-жой билан боғлиқ яшаш шароити оғир бўлган;

б) оилада узоқ муддатли даволанишни талаб этадиган оғир касалликка учраган шахслар;

***Мисол учун:** Боздод туманидаги 10 мингта кам таъминланган оилаларда 947 нафар (4 фоиз) оғир касалликка хусусан, 54 нафар – суяк емирилиши, 112 нафари – руҳий касал, 20 нафари – онкологик касалликка чалинганлиги шахслар мавжуд.*

в) ижтимоӣ муаммолари (оила аъзоларидан бири ногирон, ёлғиз оналар, меҳнатга яроқли оила аъзоси мавжуд бўлмаган) мавжуд оилалар визуал тартибда ўрганилиб камбағал оилалар рўйхатига киритилади.

Рўйхатдаги оилалар комплекс баҳолашдан ўтказилади, хусусан, оилаланинг тиббий, ижтимоӣ, уй-жой, бандлик бўйича муаммолари ўрганилиб, индивидуал дастури шакллантирилади.

2-TOM, 11-SON

мазкур дастур маҳалла еттилиги томонидан тасдиқланади ҳамда вазирлик ва идоралар билан биргаликда амалга оширилади.

Бунда, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Тижорат банклари ва бошқа вазирлик ва идоралар оилага ўз йўналиши бўйича хизмат кўрсатади.

